

RIIGI TUGITEENUSTE
KESKUS

04.06.2024

nr 11.2-37/24/571

Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalamet
Müüdi tn 2
Tallinn
15197, Harju maakond

OTSUS

finantskorrektsiooni tegemise ja taotluse rahuldamise otsuse muutmise kohta

Riigi Tugiteenuste Keskus (registrikood: 70007340; edaspidi *rakendusüksus*¹) teeb meetme „Transpordi infrastruktuuri arendamine perioodil 2014–2020” raames otsuse Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalameti (edaspidi *toetuse saaja* või *hankija*) projektile „Reidi tee ehitus Tallinnas“ (nr 2014-2020.10.01.17-0037; edaspidi *projekt*).

Auditi aruande nr JKS-49/2022 kohaselt ei ole toetuse saaja riigihanke viitenumbri 193284 „Reidi tee ehitus Tallinnas“ läbiviimisel järginud riigihangete seaduses² (edaspidi *RHS*) sätestatud nõudeid, mistõttu kohaldab rakendusüksus antud hanke kuludele finantskorrektsiooni ning **loeb mitteabikõlblikuks kuluks 2 642 573,02 eurot (sh käibemaks).**

Otsuse tegemise aluseks on perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse seaduse (edaspidi *STS*) § 8 lg 2 punktid 4 ja 6, § 45 lg 1 p 3, § 46, § 48 lg 1 ja § 49 ning Vabariigi Valitsuse 01.09.2014 määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ (kuni 20.09.2018 kehtinud redaktsioon; edaspidi *ühendmäärus*) § 21 lg-d 1 ja 3, § 22 lg 11 punkt 5 ja 7 ja lg 12, majandus- ja taristuministri 03.10.2014 määruse nr 85 „Transpordi infrastruktuuri arendamine perioodil 2014-2020“ (edaspidi *meetme määrus*) § 35, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti 17.10.2017 käskkirja nr 6-12/17-065 (edaspidi *rahastamise otsus*) Lisa 1 p 17, samuti projekti raames esitatud kuludokumendid (edaspidi *KD*) ning hankijaga peetud kirjavahetus.

¹ Vastavalt Vabariigi Valitsuse 19.11.2020 korraldusele nr 415 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse meetmete nimekirja“ kinnitamine“ täidab alates 01.04.2021 antud meetmes rakendusüksuse ülesandeid Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti asemel Riigi Tugiteenuste Keskus.

² Käesolevas otsuses rakendatakse riigihanke nr 193284 läbiviimise ajal kehtinud 01.09.2017 jõustunud riigihangete seaduse redaktsiooni.

1. Riigihankes nr 193284 tuvastatud rikkumised

Toetuse saaja viis riigihangete registris avatud hankemenetlusena läbi rahvusvahelise riigihanke nr 193284 (hanketeade avaldati 09.03.2018; edaspidi *hange*) pakkumuste esitamise tähtajaga 23.04.2018. Hankemenetluse tulemusel sõlmiti 25.06.2018 edukaks tunnistatud ühispakkujatega KMG Inseneriehituse AS (11399376; edaspidi *peapakkuja*) ja Verston OÜ (11947047; edaspidi *ühispakkuja*) ehitustööde töövõtuleping nr 2106181 maksumusega 31 761 252,37 eurot (käibemaksuta), mis sisaldab tellija reservi 10% summas 2 887 386,59 eurot (käibemaksuta), täitmisaajaga 550 päeva.

STS § 26 lõike 1 kohaselt on toetuse saaja kohustatud järgima RHS-i, kui ta on hankija RHS-i tähenduses. Toetuse saaja on Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalamet, kes on kohaliku omavalitsuse asutus RHS § 5 lg 2 punkti 2 mõistes ja sellest tulenevalt peab toetuse saaja riigihanke läbiviimisel järgima RHS-is sätestatud korda.

Auditeeriv asutus tuvastas hanke nr 193284 kontrollimisel järgmised rikkumised:

- 1) hanke tehnilises kirjelduses on nimetatud standardeid, kuid lisatud ei ole märget „või sellega samaväärne“;
- 2) hankija on kehtestanud konkurentsi piirava kvalifitseerimistingimuse.

Rakendusüksus käsitleb loetletud rikkumisi alljärgnevates alapunktides 1.1–1.2.

1.1. Hanke tehnilises kirjelduses on nimetatud standardeid, kuid lisatud ei ole märget „või sellega samaväärne“

1.1.1. Rikkumise asjaolud

Riigihanke alusdokumendi „Lisa 1 – töökirjeldus (Reidi tee) 29.03.2018“ punktis 2 on toodud: „2. Juhul, kui alusdokumentides on nimetatud või viidatud kindlale ostuallikale, protsessile, kaubamärgile, patendile, tüübile, päritolule ning tootmisviisile, on pakkujal õigus pakkuda samaväärset samade tehniliste omadustega toodet, juhul kui see ei ole seotud maastikuarhitektuurse terviklahendusega.“;

Eelnimetatud dokument sisaldab viiteid järgmistele standarditele:

- EN13201 (või sellega samaväärne) - Täiendavad nõuded ülekäiguradade valgustitele;
- *EVS 843:2016* (või sellega samaväärne) – sellele peab vastama Masti vundamendi ja sõidutee äärekivi vahe;
- EVS 814:2003 Normaalebetooni külmakindlus, Määratlused, spetsifikatsioonid ja katsemeetodid (või sellega samaväärne);
- EVS 901-1:2009 Tee-ehitus Osa 1: Asfaltsegude täitematerjalid (või sellega samaväärne);
- EVS 901-2:2016 Tee-ehitus Osa2: Bituumensideained (või sellega samaväärne);
- EVS 901-3:2009 Tee-ehitus Osa 3: Asfaltsegud (või sellega samaväärne);
- EVS-EN 12620:2005+A1:2008 Betooni täitematerjalid (või sellega samaväärne);
- EVS-EN 1436:2018 Road marking materials - Road marking performance for road users and test methods (või sellega samaväärne);
- EVS 614:2008 Teemärgised ja nende kasutamine (või sellega samaväärne);
- EVS 614:2008/A1:2016 Teemärgised ja nende kasutamine (või sellega samaväärne);
- EVS 613:2001 Liiklusmärgid ja nende kasutamine (või sellega samaväärne);
- EVS 613:2001/A1:2008 Liiklusmärgid ja nende kasutamine (või sellega samaväärne);
- EVS 613:2001/A2:2016 Liiklusmärgid ja nende kasutamine (või sellega samaväärne);
- EVS 615:2001 Foorid ja nende kasutamine (või sellega samaväärne);
- EVS 615:2001/A1:2008, Foorid ja nende kasutamine (või sellega samaväärne);
- EVS-EN 1317, Teepiirdesüsteemid (või sellega samaväärne);
- EVS-EN 14388:2015, Liiklusmüra tõkked (või sellega samaväärne);

- EVS-EN 15381:2008, Geotekstiilid ja geotekstiilipõhised tooted. Nõutavad omadused kasutamisel katendites ja asfaldikihtides (või sellega samaväärne);
- EVS-EN 1343:2012, Looduskivist äärekivid välissillutiseks. Nõuded ja katsemeetodid (või sellega samaväärne);
- EVS 814:2003 Normaalebetooni külmakindlus, Määratlused, spetsifikatsioonid ja katsemeetodid (või sellega samaväärne);
- EVS-EN 12620:2005+A1:2008 Betooni täitematerjalid (või sellega samaväärne);
- EVS-EN 206:2014+A1:2016 Batoon. Spetsifitseerimine, toimivus, tootmine ja vastavus (või sellega samaväärne);
- EVS-EN 13670:2010 Betoonkonstruktsioonide ehitamine (või sellega samaväärne);
- EVS-EN 13201-2:2015 Teevalgustus. Osa 2: Toimivusnõuded (või sellega samaväärne);
- EVS-EN 13201-4:2015 Valgusliku toimivuse mõõtemetodid (või sellega samaväärne);
- EVS-EN 124-1:2015; Restkaevude päised ja hoolduskaevude päised sõiduteede ja jalakäijate aladele. Osa 1: Määratlused, liigitus, kavandamise üldpõhimõtted, toimimisnõuded ja katsemeetodid (või sellega samaväärne);
- EVS-EN 124-2:2015; Restkaevude päised ja hoolduskaevude päised sõiduteede ja jalakäijate aladele. Osa 2: Malmist rest- ja hoolduskaevude päised (või sellega samaväärne);
- EVS 848:2013 Väliskanalisatsioonivõrk (või sellega samaväärne);
- EVS 921:2014 Veevarustuse välisvõrk (või sellega samaväärne);
- BY 40 2003 Betonirakenteiden pinnat/luokitusohjeet (või sellega samaväärne);
- Nõuded liikumis-, nägemis- ja kuulmispuuetega inimeste liikumisvõimaluste tagamiseks üldkasutatavates ehitistes. (28.11.2002 määrus nr 14);
- Maa RYL 2010 Ehitustööde kvaliteedi üldnõuded (või sellega samaväärne);
- Tarindi RYL 2010 Ehitustööde üldised kvaliteedinõuded. Kande- ja piirdetarindid (või sellega samaväärne);
- RIL 77-1990 Maa sisse ja vette paigaldatavad plasttorud. Paigaldusjuhend (või sellega samaväärne).

Ehitusprojektis, mis kuulub samuti riigihanke alusdokumentide hulka, on viidatud ka muudele standarditele, näiteks:

- TÖÖ nr: 15150 Reidi tee I etapp 02_VK_ Veevarustuse ja kanalisatsiooni osa. Seletuskirja p 2.2.1 Torustiku paigaldus ja kaeviku täide: Hüdraulilise surveproovi teostamine vastavalt AS Tallinna Vesi tehnilistele nõuetele, ning standardile SFS 3115.
- TÖÖ nr: 15150 Reidi tee I etapp 02_VK_ Veevarustuse ja kanalisatsiooni osa. Seletuskirja p 2.1.1 Torustike materjal: Plasttorustike paigaldustöödel järgida RIL77-2013 ja materjalide tootjate ettekirjutusi.
- Ehitusprojekt töö nr: 15150 Reidi tee I etapp 12_LA_Lammutusprojektid; 12595_EP_v03_Lootsi13_2016-12-15 Seletuskirja p 3.4.1.Materjalid: Keevitajad peavad olema sertifitseeritud vastavalt standardi EN 287-1 nõuetele.
- EVS-EN 1775:2008; EVS-EN 12007-1:2012; EVS-EN 12007-2:2012.

Tegemist ei ole lõpliku nimekirjaga ning viiteid erinevatele standarditele ja juhistele sisaldavad nii ehitusprojekt kui ka selle juurde kuuluvad lisad veel.

Nimetades hanke tehnilise kirjelduse koosseisus olevates dokumentides standardeid ilma, et oleks lisatud juurde märge „või sellega samaväärne“, on hankija auditeeriva asutuse hinnangul rikkunud RHS § 88 lõigetest 3 ja 7 tulenevaid kohustust. Rakendusüksus nõustus auditeeriva asutuse seisukohaga.

1.1.2. Toetuse saaja selgitused

Standard SFS 3115 on välja toodud RIL 77-2013 olevas paigaldusjuhendis. Juhend RIL-77 hõlmab ka mainitud standardit SF 3115.

TÖÖ nr: 15150 Reidi tee I etapp 02_VK_Veevarustuse ja kanalisatsiooni osa. Seletuskirja p 2.1.1 Torustike materjal: Plasttorustike paigaldustöödel järgida RIL77-2013 ja materjalide tootjate ettekirjutusi. – Lisas 1 on samaväärsuse märke lisatud RIL 77-1990-le.

RIL 77-2013 on paigalduse juhendmaterjal, mis on uuem väljalase Lisas 1 – töökirjeldus välja toodud juhendist RIL 77-1990, mis on samuti laialdaselt kasutusel ka praegu. Tegemist on oma sisult ja olemuselt sarnaste materjalidega. Pakkuja, kes oli võimeline tegema tööd standardi vanema versiooni järgi, oli võimeline tegema tööd ka standardi uue versiooni järgi. Tuleb välja tuua, et RIL 77 juhend RIL 77-1990 versioonis on Lisas 1 välja toodud ning ka lisatud juurde märke „või sellega samaväärne“.

1.1.3. Rakendusüksuse seisukoht ja õiguslik põhjendus

Vastavalt RHS-is sätestatule peab hankija tehnilise kirjelduse koostamisel võimalusel võtma aluseks vastavas valdkonnas kehtivad normid. Kui tehniline norm vastavas valdkonnas puudub, võetakse hankelepingu eseme tehnilise kirjelduse koostamisel aluseks üldtunnustatud standardid ja tehnilised tunnustused vastavalt RHS § 88 lg 2 punktides 1-7 esitatud järjekorrale.

Seejuures on oluline, et hankija järgiks standardite ja tehniliste tunnustuste nimetamisel RHS § 88 lg-st 3 tulenevat kohustust.

RHS § 88 lg 3 sätestab, et iga viidet, mille hankija teeb tehnilises kirjelduses mõnele käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud alusele kui pakkumuse tehnilisele kirjeldusele vastavuse kriteeriumile, täiendatakse märkega „või sellega samaväärne“. Tegemist on selgesõnalise kohustusega, mille puhul pole seadusandja näinud ette erandeid selle järgimisest kõrvale kalduda või kohustuse sisu laiendavalt tõlgendada. Seda isegi juhul, kui standardi järgimine on konkreetse asja, teenuse või ehitustööde teostamise puhul kohustuslikuna ette nähtud mõnes teises, vastavat valdkonda reguleerivas õigusaktis.

Lisaks riigihangete seadusele on märke „või sellega samaväärne“ lisamise kohustust rõhutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2014/24/EL ja Euroopa Komisjoni juhendites. Direktiivi 2014/24/EL artikli 42 lg 3 punktis b on sätestatud: „Ilma et see piiraks kohustuslike siseriiklike tehniliste eeskirjade kohaldamist, kuivõrd need on liidu õigusega kooskõlas, sõnastatakse tehniline kirjeldus ühel järgmisel viisil: tehnilisele kirjeldusele ja tähtsuse järjekorras Euroopa standardeid ülevõetavatele riiklikele standarditele, Euroopa tehnilisele hinnangule, ühistele tehnilistele kirjeldustele, rahvusvahelistele standarditele, muudele Euroopa standardimisorganite kehtestatud tehnilistele etalonsüsteemidele või nendest mõne puudumisel riiklikele standarditele, riiklikele tehnilistele tunnustustele või riiklikele tehnilistele kirjeldustele ehitustööde projekteerimise, arvutuste ja tööde teostamise ning asjade kasutamise kohta; sellisele viitele lisatakse märke „või samaväärne“.“

Samuti on tehnilise kirjelduse koostamist, s.h standardeid puudutavaid reegleid selgitatud Euroopa Komisjoni juhendis „Riigihanked. Praktilisi näpunäiteid kõige levinumate vigade vältimiseks Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest rahastavate projektide puhul.“ Tutvudes juhendi lehekülgedes 34-35, 64, 78-79 ja 90 tooduga saab järeldada üheselt, et standardi järgmise nõue ilma märketa „või samaväärne“ ei ole aktsepteeritav.

Hankes nr 193284 on hankija osaliselt jätnud täitmata RHS § 88 lõikes 3 sätestatud tingimuse lisada ehitusprojektides viidatud loetletud standarditele märke „või sellega samaväärne“. Rakendusüksus mõnab, et mahukat dokumentatsiooni ning spetsiifilisi ehitusmaterjale ja tootmisviise ning juhiseid sisaldavas ehitushankes ei pruugi alati olla võimalik kirjeldada kõiki nõudeid ja tingimusi ilma konkreetset standardit või juhust nimetamata. Sellises olukorras võib hankija vastavalt RHS § 88 lõikele 3 tehnilises kirjelduses nimetada ka konkreetseid standardeid, kuid on kohustatud juurde lisama märke „või sellega samaväärne“. Antud juhul ei ole hankija aga eelviidatud sättest lähtunud ega nõutavat märget lisanud, et see kehtiks kõikidele standarditele,

mida on riigihanke alusdokumentides nõutud. Rakendusüksus leiab, et pakkujatel ei olnud riigihanke alusdokumentidest võimalik üheselt aru saada kõigi standardite osas samaväärsete standardite alusel pakkumise lubatavusest, kuivõrd vastav märke nende standardite juures puudus.

RHS § 88 lg 7 järgi peab tehniline kirjeldus tagama kõigile ettevõtjatele võrdsed tingimused pakkumuse esitamiseks ega tohi tekitada objektiivselt põhjendamatuid takistusi riigihangete avamisel konkurentsile.

Tehnilise kirjelduse koostamisel on hankijal küll lai kaalutusõigus, aga samas peab hankija kaalutusõigust teostades järgima teatavaid piire, st oma otsuste tegemisel lähtuma lisaks eriregulatsioonile ka riigihanke korraldamise üldpõhimõtetest (RHS § 3). Hankijal tuleb ettevõtjaid kohelda võrdselt ja mittediskrimineerivalt ning tegutseda läbipaistvalt ja proportsionaalselt (RHS § 2 lg 1 ning § 3 p 1 ja p 2). Need põhimõtted on just tehniliste kirjelduste koostamisel olulise tähtsusega, arvestades tehniliste kirjelduste väljavallimisega ja sõnastamisega seotud diskrimineerimise ohtu (EK C-368/10, p 62). Tehnilised kirjeldused peavad võimaldama riigihangete avatust konkurentsile ning tuleb koostada nii, et need ei vähendaks kunstlikult konkurentsi teatavat ettevõtjat soosivate nõuetega (direktiivi 2014/24/EL põhjendus 74 ja art 18 lg 1 teine lõik ning direktiivi 2014/25/EL põhjendus 83 ja art 36 lg 1 teine lõik). Riigihankes peab olema võimalik esitada pakkumusi, mis põhinevad mitmesugustel tehnilistel lahendustel, standarditel ja turul kasutuses olevatel tehnilistel kirjeldustel. Seega tuleb tehnilised kirjeldused koostada nii, et need ei vähendaks kunstlikult konkurentsi teatavat ettevõtjat soosivate nõuetega, kirjeldades vastava ettevõtja poolt tavapäraselt pakutavate asjade, teenuste või ehitustööde põhiomadusi. Kui viidatakse oma riigi standardile, peaksid avaliku sektori hankijad kaaluma ka teistel samaväärsetel süsteemidel põhinevaid pakkumusi.

Samaväärsete lahenduste ja juhiste lubamise eesmärgiks on hanke parem avatus konkurentsile. Seega viidates Euroopa standardile või selle puudumisel oma riigi standardile peab hankija kaaluma ja lubama esitada ka teisi samaväärsetel süsteemidel põhinevaid pakkumusi. Kuivõrd erinevad organisatsioonid võivad teha asju erinevalt ja toimida erinevate käitumisjuhiste järgi, siis konkreetsete standardite ja juhiste nimetamine ilma märketa „või sellega samaväärne“ võib piirata hankes osalevate pakkujate ringi.

Hankija ei saa eeldada, et nõuetekohase viite puudumisel teavad hankes osalemisest huvitatud isikud ise võimalusest arvestada oma pakkumuses samaväärsete lahenduste ja juhistega. Ei ole välistatud, et hankes osalevate isikute ring võinuks olla laiem, kui hankija oleks võimaldanud hanke tehnilises kirjelduses sisalduvas detailplaneeringus nimetatud standardite osas pakkuda samaväärseid lahendusi.

Majandus- ja taristuministri 17. juuli 2015 määruses nr 97 „Nõuded ehitusprojektile“ viidatakse küll erinevates paragrahvides standarditele (nt § 4 lg 2 punkt 2, § 18 lg 1 punkt 1), aga pole lisatud, et need standardid peaksid olema just EVS-i, EN-i vms standardid. Samuti ei sisalda ehitusseadustik viiteid just EVSi standarditele. Hankija ei ole esitanud objektiivseid põhjendusi, millest oli tingitud vajadus nõuda just riigihanke alusdokumentides nimetatud standardeid lisamata juurde märke „või sellega samaväärne“.

Hankija on riigihanke alusdokumendi „Lisa 1 – töökirjeldus (Reidi tee) 29.03.2018“ punktis 2 sätestanud, et juhul, kui alusdokumentides on nimetatud või viidatud kindlale ostuallikale, protsessile, kaubamärgile, patendile, tüübile, päritolule ning tootmisviisile, on pakkujal õigus pakkuda samaväärset samade tehniliste omadustega toodet, juhul kui see ei ole seotud maastikuarhitektuurse terviklahendusega. Rakendusüksus nõustub auditi hinnanguga, et antud lause ei puuduta kõiki standardeid, juhiseid ja norme, mida hanke alusdokumendid sisaldavad.

Tulenevalt eeltoodust leiab rakendusüksus, et nimetades hanke alusdokumentides kindlaid standardeid ilma märget „või sellega samaväärne“ juurde lisamata, on toetuse saaja eiranud RHS § 88 lõigetest 3 ja 7 tulenevaid kohustusi.

1.1.4. Rikkumisele kohaldatav finantskorrektsiooni määr 5%

STS § 45 lg 1 punkti 3 kohaselt tehakse finantskorrektsiooni otsus toetuse vähendamiseks või tühistamiseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 143 alusel juhul, kui toetuse saaja on jätnud osaliselt või täielikult täitmata kohustuse või nõude ja see on mõjutanud kulu abikõlblikkust. Sama seaduse § 46 lõike 1 kohaselt, kui finantskorrektsiooni otsuse tegemisel ei ole kohustuse või nõude täitmata jätmise laadist tulenevalt võimalik selle rahalise mõju suurust hinnata, kuid esineb põhjendatud oht, et kohustuse või nõude täitmata jätmine tõi kaasa rahalise mõju, siis vähendatakse toetust ühendmääruses sätestatu alusel.

Otsuse punktis 1.1 käsitletud rikkumise osas esinevad ühendmääruse § 22 lg 11 punktis 7 toodud asjaolud, mille järgi kohaldatakse hankelepingule 25-protsendilist finantskorrektsiooni määra, kui hankemenetluse korraldamiseks koostatud tehniline kirjeldus välistab või piirab põhjendamatult konkurentsi või tekitab ebavõrdset kohtlemist. Ühendmääruse § 22 lg 12 kohaselt võib sõltuvalt rikkumise raskusest kohaldada 5- või 10-protsendilist finantskorrektsiooni määra.

Rakendusüksus peab otsuse punktis 1.1 kirjeldatud rikkumise olulisust ja raskust hinnates põhjendatuks 5-protsendilise määra kohaldamist. Võttes arvesse erinevate standardite ja juhiste arvu ning nende poolt kaetavate tööde mahtu, ei saa asuda seisukohale nagu puudutaks need vähetähtsat osa lepingust või oleksid ainult formaalsed. Kuivõrd rikkumine on hankes läbiva iseloomuga, ei saa rikkumise mõju fondi eelarvele välistada, mistõttu finantskorrektsioon on põhjendatud. Samuti ei saa nendel põhjustel rikkumise ulatust hankelepingu kogumahust rahaliselt hinnata, mistõttu on põhjendatud kohaldada korrektsiooni kogu hankelepingu maksumusele. Riigihangete registri vahendusel on tuvastatav, et hankesse esitasid pakkumuse 8 pakkujat. Kõik laekunud pakkumused tunnistati 04.05.2018 vastavaks. Seega, hankes oli arvestatav konkurents ja järelikult on rakendusüksuse hinnangul põhjendatud 5% finantskorrektsiooni määra kohaldamine.

Rakendusüksus selgitab, et ühendmääruse seletuskirja kohaselt on ühendmääruses sätestatud finantskorrektsiooni määradega juba kohustuse eiramise võimalikku mõju kaalutud. Lisaks täiendab seletuskiri, et riigihangete rikkumiste korral ei ole üldjuhul võimalik konkreetset kahjusummat välja arvutada, kuna tegemist on potentsiaalse ja teoreetilise (kaudse) kahjuga, mis võib tekkida õigusnormi rikkumisel ja konkreetsete asjaolude põhjal loetakse rikkumine tõendatuks. Eeltoodud põhimõtteid toetab ka Euroopa Kohus, selgitades kohtasjades nr C-743/18 ja C-406/14, et hanketingimuste rikkumise korral ei ole konkreetse finantsmõju tõendamine nõutav ja see ei pea olema nähtav. Piisab sellest, kui asjasse puutuva fondi eelarve ja/või siseturu mõjutamise võimalus ei ole välistatud.

1.2. Hankija on kehtestanud konkurentsi piirava kvalifitseerimistingimuse

1.2.1. Rikkumise asjaolud

Hankija kehtestas tehnilise- ja kutsealasuutlikkuse kvalifikatsiooni hindamiseks kvalifikatsioonitingimuse, mille kohaselt

- *Elektri- ja sidetööde eest vastutav isik: elektrialane kõrgharidus, vähemalt kehtiv B-pädevustunnistus või kutsetunnistus elektriinseneri tase 6 (või välisriigis omandatud pädevuse puhul elektriõhusseaduse § 30 kohane personali sertifitseerimise asutuse tõend).*

Audiitorid juhivad tähelepanu, et pädevustunnistuse klassid on kehtestatud siseriiklikus õigusaktis (Seadme ohutuse seadus ja majandus- ja taristuministri 09.07.2015 määrus nr 88 „Seadme vahetu

kasutaja, kasutamise järelevaataja, seadmetööd ja auditit tegeva isiku kompetentsusele ja selle tõendamisele ning sertifitseerimisskeemile esitatavad nõuded“, edaspidi *määrus nr 88*) ja on seega välispakkujate suhtes piiravad. Sulgudes toodud laiend (elektriohutusseaduse § 30 kohane personali sertifitseerimise asutuse tõend), mis peaks pakkuma alternatiivi välispakkujatele, ei täida oma eesmärki, kuivõrd elektriohutusseadus oli hanke alustamise hetkeks olnud mitu aastat kehtetu.

Hankija on kehtestanud rahvusvahelises hankes välispakkujatele piirava kvalifitseerimistingimuse, rikkudes sellega RHS § 3 üldpõhimõtteid.

1.2.2. Rakendusüksuse seisukoht ja õiguslik põhjendus

RHS § 3 punkti 2 järgi peab hankija kohtlema kõiki isikuid, kelle elu- või asukoht on Eestis, mõnes muus Euroopa Liidu liikmesriigis, muus Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis või Maaailma Kaubandusorganisatsiooni riigihankelepinguga ühinenud riigis, võrdselt ja jälgima, et kõik isikutele seatavad piirangud ja kriteeriumid oleksid riigihanke eesmärgi suhtes proportsionaalsed, asjakohased ja põhjendatud. Sama paragrahvi p 3 alusel tagab hankija konkurentsi efektiivse ärakasutamise riigihankel.

Olukorras, kus tegemist on rahvusvahelist piirmäära ületava hankega, tuleb hankijal eeldada välismaiste pakkujate huvi hankes osalemiseks ning kehtestada hankes osalemise tingimused sellest eeldusest lähtuvalt, sh sõnastada tingimused selliselt, et välispakkujad saaksid hankes pakkumusi esitada hankija asukohariigi ettevõtjatega võrdsel alustel ilma ebamõistlikke pingutusi tegemata. Ebamõistlikuks võib pidada toiminguid, mille tegemist nõutakse pakkujalt juba pakkumuse esitamise hetkel, kuigi need toimingud on iseloomulikud teenuse osutamisele (hankelepingu täitmisele), mistõttu oleksid asjakohased nõuda alles edukaks tunnistatud pakkujalt. Kõik hankija poolt seatavad piirangud peavad tagama võrdse kohtlemise ning olema nii siseriiklike kui ka välismaiste hankest huvitatud isikute suhtes proportsionaalsed ja põhjendatud. Proportsionaalseks ja põhjendatuks saab piirangut pidada siis, kui see on hankelepingu täitmiseks vältimatult vajalik.

Elektrikutele väljastatav B-kategooria pädevustunnistus on Eestis kasutusel olev nimetus, mis tuleneb määrusest nr 88. Hanketeates sõnastatud pädevustunnistuse nõue ei anna võimalust esitada mõnda muud dokumenti selle asemel, sest nimetatud on konkreetne siseriiklikult kehtestatud dokument ja ei ole selgitatud, kuidas isikul, kes on omandanud nõutaval tasemel kompetentsus välisriigis, on võimalik kutsekvalifikatsiooni teisiti tõendada. Arvestades seatud nõude sõnastust, ei ole lubatud pakkuda B-klassi pädevustunnistusele alternatiivi.

Tingimuses nimetatud kutsetunnistus elektriinseneri tase 6 on samuti Eesti-spetsiifiline. Kuigi ka teistes Euroopa Majanduspiirkonna riikides on elektriinseneridele mitmeid nõudeid kvalifikatsioonile, võivad need Eesti kutsestandardis märgitust siiski sisu poolest erineda ning ka kutsetunnistuse nimetus ei ole kõikides riikides ühtne. Seega iga riik võib omada eraldi süsteemi kutsekvalifikatsiooni andmiseks ja väljastada riigispetsiifilise nimetusega tõendava dokumendi. Samuti ei ole elektriinseneri ameti puhul teises liikmesriigis antud kvalifikatsiooni tunnustamine automaatne, vaid seda hinnatakse igakordselt eraldi.

Sulgudes toodud viide seadusele kutsetunnistus elektriinseneri tase 6 järel oli hankemenetluse hetkeks (seda juba alates 01.07.2015) kehtetu. Seega ei saanud välispakkuja viidatud seadusest lähtuda ning võib eeldada, et välispakkujal puudus teadmine, millist dokumenti hankija välispakkujalt alternatiivina tegelikult ootas.

Otsuse punktis 1.2 kajastatud rikkumise puhul nõustub rakendusüksus audiitoritega, et Eesti ja välisriikide ettevõtjaid on põhjendamatult koheldud erinevalt, aktsepteerides pakkujate puhul Eesti-sisest pädevustunnistust ja jättes välispakkujad ilma võimalusest esitada enda asukohariigis kasutatavat samaväärset pädevust tõendavat dokumenti. Seega leiab rakendusüksus, et toetuse

saaja oleks pidanud hanke alusdokumentidesse lisama info selle kohta, kuidas oleksid saanud hankes osaleda need välispakkujad, kelle asukohariigis ei väljastata sellenimelisi tunnistusi. Kuna hankija ei ole antud asjaolusid täpsustanud, näiteks nõuete loetlemisel kasutanud sõna „või samaväärne“ vms, on rakendusüksuse hinnangul põhjendamatult piiratud pakkujate ringi, välistades eelkõige välismaised pakkujad, kelle asukohariigis ei väljastata elektri- ja sidetööde teostajatele B-kategooria või muu kategooria nimelisi tunnistusi, ja hanketeates või teabevahetuses märgitud kutsetunnistust. Hankija on välistanud välispakkujatel eduka hankes osalemise, tuginedes üksnes oma asukohariigis omandatud pädevusele.

Käesoleval juhul on piirava iseloomuga tingimuse puhul tegemist asutamislepingus sätestatud mittediskrimineerimise ja võrdse kohtlemise põhimõtete rikkumisega. Isikute võrdse kohtlemise põhimõtte eeldab, et riigihanke igal etapil koheldakse kõiki riigihankes osalevaid isikuid ühesugusel moel sõltumata teguritest, mis ei ole seotud hanke läbiviimisega. Euroopa Kohus on oma otsustes C-31/87 ja C-243/89 tõlgendanud võrdse kohtlemise põhimõtet selliselt, et hanketele esitatavad nõuded ei tohi olla nn kohalikud (lokaalsed), teatud piirkonda soosivad ega diskrimineerivad. Samuti peab hankija tagama olemasoleva konkurentsi efektiivse ärakasutamise riigihankel (RHS § 3 punkt 3).

Eeltoodud põhjustel rakendusüksus nõustub audiitorite seisukohaga, et hankes seatud nõue on diskrimineeriv ega ole teistes liikmesriikides asutatud pakkujate suhtes põhjendatud ning on seeläbi vastuolus RHS § 3 punktis 2 ja punktis 3 sätestatuga.

1.2.3. Rikkumisele kohaldatav finantskorrektsiooni määr 10%

STS § 45 lg 1 punkti 3 kohaselt tehakse finantskorrektsiooni otsus toetuse vähendamiseks või tühistamiseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 143 alusel juhul, kui toetuse saaja on jätnud osaliselt või täielikult täitmata kohustuse või nõude ja see on mõjutanud kulu abikõlblikkust. Sama seaduse § 46 lõike 1 kohaselt, kui finantskorrektsiooni otsuse tegemisel ei ole kohustuse või nõude täitmata jätmise laadist tulenevalt võimalik selle rahalise mõju suurust hinnata, kuid esineb põhjendatud oht, et kohustuse või nõude täitmata jätmine tõi kaasa rahalise mõju, siis vähendatakse toetust ühendmääruses sätestatu alusel.

Ühendmääruse § 21 lg 1 alusel, kui struktuuritoetuse seaduse § 46 lõike 1 kohaselt ilmneb, et toetuse saaja on eiranud oma kohustusi või talle kehtestatud nõudeid ja finantskorrektsiooni otsuse tegemisel ei ole võimalik kohustuse või nõude täitmata jätmise laadist tulenevalt selle rahalise mõju suurust hinnata, kuid esineb põhjendatud oht, et täitmata jätmine tõi kaasa rahalise mõju, siis vähendatakse toetust sõltuvalt rikkumise raskusest 2, 5, 10 või 25 protsenti tegevustele või tegevuste kogumile eraldatud toetusest sõltuvalt asjaolude mõjust kulu abikõlblikkusele, välja arvatud, kui käesolevas peatükis ei ole sätestatud teisiti.

Otsuse punktis 1.2 käsitletud rikkumise osas esinevad ühendmääruse § 22 lg 11 punktis 5 toodud asjaolud, mille kohaselt vähendatakse hankelepingule eraldatavat toetust 25% juhul, kui hankemenetluse korraldamisel on pakkuja kvalifitseerimiseks hanketeates või hankedokumentides nimetatud kriteerium, mis on vastuolus riigihangete seadusega. Sama paragrahvi lg 12 kohaselt on põhjendatud juhtudel lubatud kohaldada 5- või 10%-list korrektsoonimäära.

Kuigi auditi lõpparuandes on viidatud käesoleva otsuse tegemise ajal kehtiva ühendmääruse redaktsiooni § 22³ lg 1 p-le 4, mis näeb ette 10%-lise korrektsoonimäära tegemise, kui taotleja või pakkuja kvalifitseerimiseks, pakkuja hindamiseks, tehnilises kirjelduses või hankelepingu sõlmimise eelduseks või täitmiseks on seatud kriteerium või tingimus, mis on seotud hankelepingu esemega, kuid ei ole sellega proportsionaalne, ei vasta viidatud säte etteheidetava rikkumise sisule. Auditi aruande kohaselt on seatud tingimus diskrimineeriv kohaliku eelistuse tõttu ning hankelepingu esemega ebaproportsionaalsust ei ole ette heidetud. Rakendusüksuse hinnangul piirab seatud tingimus konkurentsi põhjendamatult riikliku, piirkondliku või kohaliku eelistuse

tõttu. Seega, arvestades projekti rahastamise otsuse andmise aega, on põhjendatud kohaldada rikkumisele ühendmääruse § 22 lg 11 punkti 5.

Lähtudes muu hulgas ühendmääruse § 22 lg-st 12, peab rakendusüksus otsuse punktis 1.2 kirjeldatud rikkumise olulisust ja raskust hinnates põhjendatuks 10-protsendilise määra kohaldamist. Rakendusüksus võtab siinkohal arvesse, et rikkumine esineb kvalifitseerimistingimuses, mille puhul on tõenäolisem, et hankest huvitatud isik tutvub nendega esmajärjekorras, et selgitada välja, kas tal on üldse võimalust hankes osaleda. Seega võib eeldada, et kvalifitseerimistingimuses esinev riive võib olla suurema mõjuga. Samuti võtab rakendusüksus arvesse, et tingimuses seatud nõuded olid selgelt Eesti-spetsiifilised, mis ei võimaldanud hankest huvitatud isikul mitmeti mõistetakse. Kuivõrd tegemist oli rahvusvahelise hankega, võis seatud tingimus eelkõige piirata välisriigi pakkuja osalemist hankes, kelle puhul on tõenäolisem, et tingimust täita ei suudeta. Riigihangete registri vahendusel on tuvastatav, et hankesse tegid pakkumuse 8 ettevõtjat ja kõigi pakkumused tunnistati vastavaks, mistõttu võib asuda seisukohale, et tagatud oli siiski pakkuja paljus. Pakkujate hulgas oli üks välismaine pakkuja, kes esitas pakkumuse ühispakkujana. Rohkem välismaiseid pakkujaid ennast hanke juurde ei registreerinud. Lisaks võttis rakendusüksus kaalutlemisel arvesse, et hanketeade on saadetud avaldamiseks Euroopa Ühenduse Ametlike Väljaannete Talitusele, mis võimaldas saada hanke kohta infot ka välisriigi pakkujatel ja neil oli teoreetiliselt võimalik küsida seatud tingimuse osas selgitusi või esitada ka vaidlustus. Siinkohal arvestab rakendusüksus ka sellega, et selgituste küsimiseks või vaidlustuse esitamiseks hankest huvitatud isikutele kohustust ei ole, mistõttu see asjaolu rikkumise finantsmõju ei välista.

Samuti tuleb korrektsioonimäära leidmisel arvesse võtta, et hankija asukohariigi eelistust väljendav nõue rahvusvahelises hankes ilma sõnaselge võimaluseta välisriigi pakkujatel täita tingimus enda asukohariigi regulatsiooni kohaselt väljastatavate tõendite tuginedes, riivab ühte olulisemat Euroopa Liidu aluspõhimõtet – võrdse kohtlemise põhimõtet tagamaks kaupade ja teenuste ühetaoline liikumine kogu majanduspiirkonna piires. Niivõrd olulise põhimõtte riive korral tuleb rikkumisest tingitud finantsmõju pidada pigem suuremaks. Lisaks on isikute võrdse kohtlemise põhimõtet läbivalt silmas peetud ka RHS § 3 üldpõhimõtete sõnastamisel. Nagu ka rakendusüksus eespool selgitas, on rikutud ka RHS üldpõhimõtteid.

Arvestades eeltoodut on rakendusüksuse hinnangul proportsionaalne vähendada hankelepingule eraldatavat toetust 10%.

Ühendmääruse seletuskirjas on väljendatud seisukohta, et RHS §-s 3 nimetatud üldpõhimõtete olulise riive korral tuleb eelduslikult rakendada 25% finantskorrektsiooni määra. Järelikult peab seadusandja RHS § 3 üldpõhimõtete rikkumist piisavalt oluliseks puuduseks, mistõttu ei saa toetuse saajal tekkida eelkirjeldatu valguses õigustatud ootust, et hankelepingu lubamatu muutmise ja sellest tingitud RHS § 3 üldpõhimõtete mittejärgimise korral peaks rakendatav finantskorrektsiooni määr 10 protsendist veelgi madalam olema.

Kümnest protsendist madalama finantskorrektsiooni kohaldamist samale rikkumisele ei näe ette ka käesoleva otsuse koostamise hetkel kehtiva ühendmääruse § 22³ lg 1 punkt 2 koosmõjus lg 2 punktiga 2.

Finantskorrektsiooni määradega kaasnevat kohustuse eiramise võimalikku mõju ja kahju tekkimist ühes viidetega ühendmääruse seletuskirjale ja Euroopa Kohtu praktikale on rakendusüksus täiendavalt käsitlenud otsuse p-s 1.1.4.

1.3. Hanke nr 217629 kuludele tervikuna rakendatav finantskorrektsiooni määr

Ühendmääruse § 21 lõike 3 kohaselt, kui ühes hankes tuvastatakse enam kui üks rikkumine, mille mõju ei ole võimalik hinnata või selle hindamine on ebamõistlikult aja- või ressursimahukas, siis

sama hanke erinevate rikkumiste korral rakendatakse suurimat finantskorrektsiooni määra. Kuna hankes nr 193284 on tuvastatud 2 rikkumist, millest otsuse punktis 1.1 kirjeldatud juhtumi puhul on finantskorrektsiooni määr 5% ja otsuse punktis 1.2 juhtumis 10%, siis rakendatakse hanke nr 193284 puhul tervikuna finantskorrektsiooni määra 10% ulatuses.

2. Hankes nr 193284 kuludele rakendatav finantskorrektsiooni summa ja projekti eelarve vähendamine

Toetuse saaja on hanke nr 193284 alusel tekkinud kulusid kajastanud projekti tegevuse nr 1 „1. Ehitamine“ raames KD-s nr 2, 4, 7, 8, 10, 13, 14, 16, 19, 20, 22, 23, 26, 28, 30 kokku summas 26 425 730 eurot (sh käibemaks).

Lähtuvalt otsuse punktidest 1.1-1.2 loeb rakendusüksus hankega nr 193284 seotud kuludest mitteabikõlblikuks **2 642 573,02 eurot** (26 425 730*10%), millest toetus moodustab 2 246 187,09 eurot ja omafinantseering 396 385,93 eurot.

STS § 46 lõike 3 kohaselt vähendatakse toetust ja omafinantseeringut vastavalt finantskorrektsiooni otsuse tegemise ajal taotluse rahuldamise otsuses kehtivale proportsioonile. Sellest tulenevalt muudab rakendusüksus projekti osas Tehnilise Järelevalve Ameti peadirektori 17.10.2017 käskkirja nr 6-12/17-065 lisa 1 punkte 1 ja 3 ning vähendab mitteabikõlbliku summa võrra projekti eelarvet.

3. Toetuse saaja ärakuulamisõiguse tagamine

Haldusmenetluse seaduse (edaspidi HMS) § 40 lõikest 1 tulenevalt peab enne haldusakti andmist haldusorgan andma menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Rakendusüksus edastas 29.04.2024 toetuse saajale finantskorrektsiooni otsuse eelnõu, paludes esitada omapoolne seisukoht ühes võimalike lisatõenditega hiljemalt 13.05.2024, mida toetuse saaja pikendas 13 kalendripäeva võrra.

Toetuse saaja palus 22.05.2024 vastuskirjaga rakendusüksusel arvesse võtta toetuse saaja poolt välja toodud asjaolusid ja antud selgitusi ning jätta talle saadetud finantskorrektsiooni otsuse eelnõu alusel finantskorrektsiooni otsus tegemata. Esitatud argumendid ei muuda otsuse asjaolusid ega järeldusi seoses punktides 1.1 ja 1.2 käsitletud rikkumistega, niisamuti finantskorrektsiooni määra suurust ega selle kaalutlusi. Küll on rakendusüksus aga esitatud argumentide valguses täiendanud oma varasemaid põhjendusi ja seisukohti.

Toetuse saaja märgib, et töökirjelduse punktis 2 on toodud järgmine selgitus: „2. Juhul, kui alusdokumentides on nimetatud või viidatud kindlale ostuallikale, protsessile, kaubamärgile, patendile, tüübile, päritolule ning tootmisviisile, on pakkujal õigus pakkuda samaväärset samade tehniliste omadustega toodet.“ ning lisab, et nimetatud punkti eesmärk on lisada alusdokumentidesse klausel mõttega, et katta kõik samaväärse vajadused, olgu need siis projektis või mõnes muus dokumendis toodud. Rakendusüksus juhib tähelepanu sellele, et eeltoodud töökirjelduse punktiga on täidetud RHS-i § 88 lg 6 nõue, mitte aga RHS-i § 88 lg-st 3 tulenev nõue.

Rakendusüksus tõi otsuse punktis 1.1.1 välja standardite nimekirja, mis oli hankija poolt lisatud riigihanke alusdokumenti „Lisa 1 – töökirjeldus (Reidi tee) 29.03.2018“ ja millele hankija lisas juurde „või sellega samaväärne“. Lisaks on ehitusprojektis nimetatud ka muid standardeid, millele hankija ei ole lubanud samaväärseid. See, et hankija ei ole ise ehitusprojekti koostaja, ei muuda asjaolu, et ehitusprojektis toodud standarditele ei ole riigihanke alusdokumentides lubatud samaväärseid. Olenemata sellest, et ehitusprojekti koostamisel ei ole kohustust märkida standarditele juurde „või sellega samaväärne“, oleks hankija saanud seda märkida riigihanke alusdokumentides selliselt, et kaasatud oleksid kõik hanke objekti ehitamisega seotud standardid.

Rakendusüksus kordab otsuse punktis 1.1.3 toodut, et majandus- ja taristuministri 17. juuli 2015 määruses nr 97 "Nõuded ehitusprojektile" viidatakse küll erinevates paragrahvides standarditele (nt § 4 lg 2 punkt 2, § 18 lg 1 punkt 1), aga pole lisatud, et need standardid peaksid olema just EVS-i, EN-i vms standardid. Samuti ei sisalda ehitusseadustik viiteid just EVSi standarditele. Hankija ei ole esitanud objektiivseid põhjendusi, millest oli tingitud vajadus nõuda just riigihanke alusdokumentides (ehitusprojekti) nimetatud standardeid lisamata juurde märke „või sellega samaväärne“.

Kuivõrd hankija ei ole lisanud kõikide standardite ja juhendite puhul, millest lepingu täitmisel tuleb juhinduda, „või sellega samaväärne“, on rakendusüksuse hinnangul hankija riigihanke alusdokumentides silmas pidanud konkreetseid standardeid. RHS § 88 lg 3 kohaselt peab lisama märke „või sellega samaväärne“ ka hanke alusdokumentides väljatoodud standardite kohta, et pakkujatele oleks üheselt selge, et kõigi viidatud standardite puhul on samaväärsus lubatud.

RHS § 88 lg 7 järgi peab tehniline kirjeldus tagama kõigile ettevõtjatele võrdsed tingimused pakkumuse esitamiseks ega tohi tekitada objektiivselt põhjendamatuid takistusi riigihangete avamisel konkurentsile. Käesolevas juhtumis on hankija tegutsemine võimaldanud olukorra, kus mõnel isikul võis jääda esitamata pakkumus selle tõttu, et hanke alusdokumentides nõuti konkreetsete standardite järgimist, kuid välistati nendega samaväärsed.

Otsuse punktis 1.2 toodud rikkumise puhul juhib toetuse saaja tähelepanu, et B-pädevustunnistuse olemasolu on üks võimalus elektrialast pädevust tõendada, mille olemasolu ei ole kohustuslik, vaid hankija on nähtavalt kirjelduses ka alternatiividele mõelnud. Rakendusüksus nõustub toetuse saajaga, et B-pädevustunnistuse alternatiivina oli lubatud kutsetunnistus elektriinseneri tase 6, aga välispakkujatele olid mõlemad variandid piiravad. B-pädevustunnistuse puhul polnud kirjeldatud, kas ja kuidas välispakkuja saaks samaväärse tunnistuse puhul hankes osaleda. Teine variant sisaldas välispakkujatele viidet mittekehtivale seadusele. Toetuse saaja küll juhib tähelepanu sellele, et kuigi kvalifikatsioonitingimuse sõnastuses oli välispakkujatele viide mittekehtivale seadusele, siis reguleeris kõnealust küsimust seadme ohutuse seadus (§ 10 lg 5) ning lisab, et töökirjelduses (lisa 1) on mh ära toodud ka seadme ohutuse seadus, millega pidi samuti potentsiaalne pakkuja tutvuma enne pakkumuse esitamist ning mille nõuded vajadusel eraldi selgeks tegema. Rakendusüksus selgitab, et hankija seatud kvalifitseerimistingimusest ei saa eeldada, et välispakkujad pidid teadma viidatud mittekehtiva seaduse asemel kehtivast seadme ohutuse seaduse § 10 lg 5 olemasolust ja selle alusel hankes osalemise võimalusest. Teiseks, töökirjelduses on küll viide eelnimetatud seadusele, aga töökirjeldus on seotud hankelepingu täitmisega, mitte hankesse saamisega.

Toetuse saaja viitab oma vastuses, et lähtuti enne 01.09.2017 kehtinud RHS § 41 lg-st 3. Rakendusüksus juhib tähelepanu, et käesoleva hanke nr 193284 hanketeade avaldati 09.03.2018, seega viide ei ole asjakohane.

Toetuse saaja leiab, et on hankijana andnud võimaluse, kuidas käituda välisriigi pädevuse korral lähtudes siseriiklikust kehtivast õigusest ja ei ole piiranud konkurentsi ega samuti ka lükanud tagasi ühtegi pakkumist. Tulenevalt eespool kirjeldatud asjaoludest ei nõustu rakendusüksus toetuse saajaga. Hanke nr 193284 puhul on tegemist rahvusvahelise hankega, aga käsitletav kvalifitseerimistingimus ei võimaldanud välispakkujatel hankes osaleda.

See, et keegi ei esitanud vastava sisulist päringut ebatäpsuse kohta, ei anna kindlust, et mõni välispakkuja ei jätnud piirava tingimuse tõttu hankes osalemata.

Rakendusüksus on rikkumise finantskorrektsiooni määra kaalutlemisel arvestanud, et hankes oli teatav konkurents, mis võimaldas finantskorrektsiooni määra kaalutleda 10%-le.

Kokkuvõttes leiab rakendusüksus, et toetuse saaja selgitused ei muuda hanke nr 193284 esineva

RHS-i rikkumise asjaolusid ja ei anna alust finantskorrektsiooni tegemisest loobumiseks.

4. Otsuse resolutsioon

Võttes arvesse eelkirjeldatud asjaolud ja põhjendused ning tuginedes käesolevas otsuses väljatoodud õiguslikele alustele, rakendusüksus

otsustab:

1. lugeda projekti „Reidi tee ehitus Tallinnas“ raames mitteabikõlblikuks kuluks 2 642 573,02 eurot, millest toetus moodustab 2 246 187,09 eurot ja omafinantseering 396 385,93 eurot;
2. nõuda toetuse saajalt tagasi toetuse summa 2 246 187,09 eurot;
3. toetuse saajal maksta 60 kalendripäeva jooksul finantskorrektsiooni otsuse kehtima hakkamise päevast arvates tagasimaksmisele kuuluv toetus summas 2 246 187,09 eurot Rahandusministeeriumi pangakontole SEB Pank – a/a EE891010220034796011 (SWIFT: EEUHEE2X) või Swedbank – a/a EE932200221023778606 (SWIFT: HABAE2X) või Luminor Bank EE701700017001577198 (SWIFT: NDEAEE2X) või LHV Pank EE777700771003813400 (BIC/SWIFT: LHVBE22) viitenumbriga 2800082938. Selgituseks märkida projekti number ja finantskorrektsiooni otsuse number.
4. toetuse saajal tuleb tasuda viivist 0,1% iga toetuse tagasimaksmisega viivitatud kalendripäeva eest, kui toetuse saaja ei tagasta toetust käesolevas otsuses ettenähtud tähtpäevaks, kandes kogunenud viivise otsuse resolutsiooni punktis 3 märgitud Rahandusministeeriumi pangakontole;
5. vähendada projekti eelarvet tegevuses nr 1 „Ehitamine“ otsuse punktis 1 märgitud summades;
6. muuta Tehnilise Järelevalve Ameti peadirektori 17.10.2017. a käskkirja nr 6-12/17-065 lisa 1 punkte 1 ja 3 alljärgnevalt:
 - „1. Maksimaalsed abikõlblikud kulud, mida abi suuruse arvutamisel arvesse võetakse, on 25 806 064,05 (kaksikümne viis miljonit kaheksasada kuus tuhat kuuskümne neli eurot ja viis senti) eurot;
 2. ÜF-ist antava abi maksimaalne suurus on 21 935 154,42 (kaksikümne üks miljonit üheksasada kolmkümne viis tuhat üks sada viiskümne neli eurot ja nelikümne kaks senti) eurot.“.

Otsuse peale on õigus esitada meetme määruse § 5 ja HMS-i kohaselt vaie Kliimaministeeriumile 30 päeva jooksul, arvates päevast, mil isik sai või oleks pidanud otsusest teada saama.

(allkirjastatud digitaalselt)

Tiina Sams

toetuste rakendamise osakonna juhataja

Koostaja: Kairi Puur
663 2051
Kairi.Puur@rtk.ee